

Varuflödesundersökningen 2009

Produktkod TK 1007

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa uppgifter	2
A.1 Ämnesområde	2
A.2 Statistikområde	2
A.3 SOS-klassificering	2
A.4 Statistikansvarig	2
A.5 Statistikproducent	2
A.6 Uppgiftsskyldighet	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik	3
A.11 Statistik användning	3
A.12 Uppläggning och genomförande	4
A.13 Internationell rapportering	4
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B Kvalitetsdeklaration	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	5
1.1 Statistiska målstorheter	5
1.2 Fullständighet	6
B.2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
Avgående sändningar	6
Summa varuvikt +/- 5%	6
Ankommande sändningar	7
2.2 Osäkerhetskällor	7
2.3 Redovisning av osäkerhetsmått	9
B.3 Aktualitet	9
3.1 Frekvens	9
3.2 Framställningstid	9
3.3 Punktlighet	9

<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet.....</i>	<i>9</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet.....</i>	<i>10</i>
5.1	Spridningsformer.....	10
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Upplysningstjänster	10

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Transporter och kommunikationer

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Vägtrafik

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Trafikanalys
Postadress: Sveavägen 90, 113 59 STOCKHOLM
Besöksadress: Sveavägen 90, 113 59 STOCKHOLM
Kontaktperson: Fredrik Söderbaum
Telefon: 010 – 414 42 23
Telefax: 010 – 414 42 10
E-post: fornamn.efternamn@trafa.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB
Postadress: 701 89 ÖREBRO
Besöksadress: Klostersgatan 23, ÖREBRO
Kontaktperson: Louise Ahlin-Fallberg
Telefon: 019 – 17 61 53
Telefax: 019 – 17 65 69
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen (SFS 2001:99) om den officiella statistiken samt SIKAs föreskrift SIKAFS 2009:1.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

Lämnade uppgifter hanteras enligt 24 kap 8§ offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400).

A.8 Gallringsföreskrifter

Trafikanalys, tidigare Statens institut för kommunikationsanalys, SIKAs, i egenskap av statistikansvarig myndighet, har arkivansvar för undersökningen.

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering finns.

A.10 Syfte och historik

Syftet med varuflödesundersökningen är att ge en bild av varuflödet inom Sverige samt mellan Sverige och utlandet. Varuflödet mäts främst i form av godsmängd, varuvärde och transportsätt. Resultaten återfinns i den officiella statistiken. Den officiella statistiken har flera användningsområden. Några av dessa är: underlag för transport-/trafik- och infrastrukturplanering samt transportforskning. Användare av statistiken är bl.a. bransch- och intresseorganisationer samt universitet och högskolor.

Undersökningen genomförs huvudsakligen som en urvalsundersökning av arbetsställen inom branscherna utvinning av mineraler, tillverkning, partihandel och viss detaljhandel. Den andra delen utförs som en registerinsamling.

Undersökningen produceras av Statistiska centralbyrån, SCB på uppdrag av Trafikanalys. Undersökningen är intermittent.

Varuflödesundersökningen har genomförts tidigare två gånger i form av provundersökningar – våren 1996 och 4:e kvartalet 1998 – samt i full skala avseende år 2001 och brutet helår 2004/2005.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken är officiell statistik och har som sådan till uppgift att förse allmänheten med information, men används också som underlag för transport-/trafik- och infrastrukturplanering samt i modellsammanhang. Statistiken används vidare av utredare och forskare som underlag för studier av transportnäringen.

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen genomförs för närvarande intermittent, med några års intervall.

Urvalsundersökningen utformades som en stratifierad urvalsundersökning ställd till arbetsställen. Arbetsställen stratifieras efter storlek, geografisk belägenhet efter NUTS-II nomenklaturen samt huvudsaklig typ av varuproduktion. Det enskilda arbetsstället tilldelades en bestämd mätperiod varierande mellan 1-3 veckor beroende på arbetsställets storlek. Mätperioderna fördelades jämnt över de separata undersökningskvartalen. Under mätperioden registrerades uppgifter angående undersökningsvariablerna för ett systematiskt urval av enskilda varusändningar jämnt fördelade över mätperioderna.

I huvudsak skedde uppgiftslämnandet via elektronisk webbinsamling. Det fanns också möjlighet att lämna uppgifter via en kalkylarkbaserad blankettmall. Båda fanns tillgängliga på SCB:s webbplats. Inloggningsuppgifter till undersökningen ställdes till transportansvarig på arbetsställen i urvalet och sändes ut en vecka före mätperiodens början. Två skriftliga påminnelser skickades ut varav den andra innehöll en pappersblankett. Telefonpåminnelser genomfördes till ett betydande antal arbetsställen.

Ett flertal kontroller av det inkomna materialet genomfördes under insamlingsarbetet och ytterligare kontroller företogs i samband med makrogranskningen. Majoriteten av felsignalerna i kontrollerna rättades upp i samråd med uppgiftslämnarna.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

-

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Varuflödesundersökningen 2009 är en årsundersökning. I 2009 års undersökning redovisas varutransporter för trafikslagen, väg, järnväg, sjö och flyg. Uppgifter inhämtades om bl.a. varuvikt, varuvärde, olika transportsätt i kombination samt geografiska start- och slutpunkter för varusändningar. Urvalsundersökningen utformades som en stratifierad urvalsundersökning i tre steg. Steg 1: urval arbetsställe. Steg 2: urval mätperiod för respektive utvalt arbetsställe. Steg 3: urval enskilda sändningar under mätperioden.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Värde och vikt av transporterade varor för avgående sändningar med mottagare inom och utom Sverige samt ankommande sändningar från utlandet.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsobjekt utgörs av arbetsställe och undersökningens målpopulation utgörs dels av avgående sändningar och dels av ankommande sändningar från utlandet. För att en sändning skall ingå i målpopulationen skall följande kriterier vara uppfyllda:

- Sändningen skall genereras av ett arbetsställe som ingår i någon av branscherna utvinning av mineraler, tillverkningsindustri, partihandel eller detaljhandel som omfattar arbetstillen inom postorder/distanshandelsföretag och handel med motorfordon.
- Sändningen skall genereras under undersökningens referens period 2009.

1.1.2 Variabler

Undersökningsvariabler för avgående sändningar:

- Datum
- Fakturavärde exklusive moms och fraktkostnader (kronor)
- Vikt exklusive emballage (kilogram)
- Postnummer för sändning som avsänts från annan adress än arbetsställets belägenhetsadress
- Varukod
- Lasttyp
- Samtliga transportsätt inom Sverige
- Samtliga transportsätt utom Sverige
- Mottagande bransch för sändningar med mottagare i Sverige
- Mottagarens postnummer för sändningar med mottagare i Sverige
- Mottagarort för sändningar med mottagare utanför Sverige
- Mottagarland för sändningar med mottagare utanför Sverige
- Avsändande bransch (registervariabel)

Undersökningsvariabler för ankommande sändningar:

- Datum
- Fakturavärde exklusive moms och fraktkostnader (kronor)
- Vikt exklusive emballage (kilogram)
- Postnummer för sändning som mottagits till annan adress än arbetsställets belägenhetsadress
- Varukod
- Lasttyp

- Samtliga transportsätt inom Sverige
- Samtliga transportsätt utom Sverige
- Avsändande bransch
- Avsändarort
- Avsändarland
- Mottagande bransch (registervariabel)

1.1.3 *Statistiska mått*

De mått som beräknas är summavärden (dvs. totaler).

1.1.4 *Redovisningsgrupper*

Statistik över summavärden och summavikter redovisas efter branscher, varugrupper (enligt NST2007 - EU:s varunomenklatur), lasttyp, transportsätt, vägreioner, NUTS-II regioner inom Sverige, län, mottagar-/avsändarregioner för utrikes sändningar samt vissa kombinationer av nämnda redovisningsgrupper.

1.1.5 *Referenstider*

År 2009.

1.2. **Fullständighet**

Urvalsundersökningen omfattade arbetsställen inom branscherna utvinning av mineraler, tillverkning, partihandel och viss detaljhandel, vilket omfattar postorder/distanshandelsföretag och handel med motorfordon.

Vid sidan av urvalsundersökningen inhämtades registeruppgifter från vissa branschorganisationer.

Det sattes en nedre cut-off gräns varierande mellan 1 till 20 anställda efter stratumtillhörighet.

B.2 **Tillförlitlighet**

2.1 **Tillförlitlighet totalt**

De relativa osäkerhetsmarginalerna redovisas för summa varuvärde respektive summa varuvikt fördelade efter olika redovisningsgrupper i den officiella statistiken.

Osäkerhetsmarginal (95 % konfidensintervall uttryckt i procent av punktskattningen) för summavärdena:

Avgående sändningar

Summa varuvärde +/- 5%

Summa varuvikt +/- 5%

Tillverkningsindustri och
Mineralutvinning
Summa varuvärde +/- 6%
Summa varuvikt +/- 7%

Partihandel
Summa varuvärde +/- 9%
Summa varuvikt +/- 14%

Ankommande sändningar

Summa varuvärde +/- 9%
Summa varuvikt +/- 5%

Utvinning av mineraler och tillverkningsindustri
Summa varuvärde +/- 8%
Summa varuvikt +/- 5%

Partihandel
Summa varuvärde +/- 18%
Summa varuvikt +/- 20%

Osäkerhetsmarginalerna är beräknade utifrån urvalet. Osäkerheten påverkas framför allt av steg 1, dvs. då man gör ett urval av arbetsställen och/eller även av steg 3, urvalet av sändningar.

2.2 Osäkerhetskällor

Undersökningsresultaten baseras på ett urval i flera steg. Osäkerhet i de skattade storheterna härrör från både urvalen av enskilda varusändningar under mätperioderna, begränsningar i mätperiodlängder och urvalet av arbetsställen.

Olika former av bearbetningsfel kan uppkomma vid registrering av data. Rimlighets- och konsistenskontroller har företagits av registrerat datamaterial.

2.2.1 Urval

Underlag för urvalsramen var Företagsdatabasen (FDB) vid SCB. Separata urvalsramar upprättades för vart och ett av årets kvartal.

Urvalsdelen i undersökningen genomfördes i tre steg. I det första urvalssteget utgjordes urvalsenheten av arbetsställe inom de branscher (se punkt 1.2) som omfattades av undersökningen. Stratifiering företogs, beroende på bransch och storlek, efter antal anställda, region (NUTSII) och typ av varuproduktion, den senare härledd från näringsklassifikation (SNI, Standard för svensk näringsgrensindelning). Sannolikheten för att bli utvald till undersökningen varierade beroende på stratumtillhörighet. Bland de största arbetsställena företogs en totalundersökning.

Urvalssteg två bestod av avgränsning av tidsperioden för vilken uppgifter skulle lämnas för respektive arbetsställe. Mätperioderna varierade mellan 1-3 veckor beroende på stratumtillhörighet och fördelades jämnt över referensperioden.

I det tredje urvalsteget företog uppgiftslämnarna själva ett systematiskt urval av sändningar under mätperioden i enlighet med anvisningar från SCB.

2.2.2 *Ramtäckning*

Känd relevans- och aktualitetsövertäckning uppgick till 15,5 procent (ovägt) bland de utvalda arbetsställena. Övertäckningen har till stor del bestått av arbetsställena med olika former av kontors-, service- och tjänsteverksamhet som inte genererar varusändningar. Viss form av undertäckning kan också uppstå då arbetsställena som tillkommer mot slutet av referensperioden inte ingår i urvalsramen vid urvalsdragningstillfället.

2.2.3 *Mätning*

Data inhämtades via elektronisk webbinsamling, standardiserat kalkylark, pappersblankett och i begränsad omfattning direkt via obearbetade uttag från uppgiftslämnarens befintliga datamaterial. Materialet avsåg mätperioder varierande mellan 1-3 veckor. De största arbetsställena fick urvalsperioderna fördelade med fyra stycken enveckorsperioder jämnt spridda över året. För registerstudierna avser inhämtat data hela året 2009.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Objektsbortfallet beräknat på underlag av nettourvalet (dvs. ursprungligt urval av arbetsställena frånräknat övertäckning) uppgick till 28,9 % ovägt. Motsvarande vägda siffra (dvs. då hänsyn har tagits till arbetsställenas urvalssannolikhet) uppgick till 31,7% vilket återspeglar det relativt sett högre bortfallet bland mindre arbetsställena vilka har lägre urvalssannolikheter.

2.2.5 *Bearbetning*

Ett flertal kontroller av det inkomna materialet genomfördes under insamlingsarbetet och fler kontroller företogs i samband med makrogranskning. Kontrollerna bestod t.ex. av olika rimlighetskontroller avseende värde, vikt och transportsätt. Majoriteten av felsignalerna i kontrollerna korrigerades i samråd med respektive uppgiftslämnare.

Imputeringar företogs vid partiellt bortfall vid endera sändningens fakturavärde eller vikt. Beräkning av populationstotaler och varianser skedde genom stegvis uppräkningsmetod för de olika urvalsstegen. Uppräkningsmetod för sändningar, mätperioder och arbetsställena skedde enligt standardformler för Horwitz-Thompson estimatorn vilka används vid stratifierade flerstegsurval. Urvalldata som kom att bidra med orimligt höga andelar av skattningarna behandlades i särskilt stratum där uppräkningsmetod endast företogs på enskilt arbetsställenivå.

2.2.6 *Modellantaganden*

Bortfallsjustering av ej svarande arbetsställen har gjorts genom s.k. rak uppräknings, dvs. att man inom varje urvalsstratum har antagit att svarande är representativa för bortfallet.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Konfidensintervall redovisas i statistikrapportens alla tabeller. Se även punkt 2.1.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Intermittent, med början år 2001 och därefter år 2004/2005 samt år 2009.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden var nio månader efter referensperiodens slut.

3.3 Punktlighet

Redovisning genomfördes i september 2010 avseende år 2009. Publicering genomfördes enligt plan i oktober 2010.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Definitioner och variabelinnehåll är inte fullt jämförbara med Varuflödesundersökningen avseende år 2004/2005. De varukoder som använts avseende år 2009 skiljer sig från den indelning som använts i tidigare undersökningar. I 2009 års undersökning har även några variabler tagits bort för att minska uppgiftslämnarbördan. Exempel på detta är variablerna avseende tillgång till stickspår och lastkaj liksom ort för gränspassage.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Varuflödesundersökningen 2009 är inte jämförbar med 2004/2005 års undersökning. Branschindelningen är ny avseende omläggning till ny SNI 2007. De varukoder som använts avseende 2009 skiljer sig från den indelning som användes i undersökningen avseende 2004/2005.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Då Varuflödesundersökningen är baserad på ett urval av arbetsställen från Företagsdatabasen, FDB, kan jämförelser eventuellt göras med annan företagsstatistik för motsvarande SNI-grupper med beaktande av cut-off gränserna.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistikrapport samt metodrapport publiceras av Trafikanalys och finns gratis tillgängliga i pdf-format på Trafikanalys webbplats, www.trafa.se.

5.2 Presentation

Statistikrapporten består av en textdel och en tabelldel med tillhörande förklaringar och definitioner.

5.3 Dokumentation

Dokumentation finns i form av en metodrapport som beskriver bl.a. undersökningens innehåll och utformning samt kvalitet. Rapporten finns gratis tillgänglig på Trafikanalys webbplats, www.trafa.se.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Trafikanalys, i egenskap av statistikansvarig myndighet, är registeransvarig för undersökningen.

5.5 Upplysningstjänster

Trafikanalys, Fredrik Söderbaum
Tel: 010 – 414 42 23

SCB, Louise Ahlin-Fallberg
Tel: 019 – 17 61 53